

Jaarverslag
Katholieke PABO Zwolle 2010

Juni 2011

Inhoudsopgave

1. Voorwoord
2. Missie en Kernwaarden van de KPZ
3. Goed Onderwijs, goed bestuur
4. Traditie en Vernieuwing, 25 jaar KPZ
5. Inrichting van het instituut en het onderwijs
6. Ambities en doelstellingen
7. KPZ en haar levensbeschouwelijke identiteit
8. Onderwijskundige resultaten
9. Studenttevredenheid
10. Afstuderen in de praktijk
11. Internationalisering
12. Praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek en het lectoraat
13. Kwaliteitszorg
14. Samenwerkingsverbanden
15. Expertisegroep
16. Medewerkersbeleid
17. Post-HBO, nascholing en begeleiding
18. Wenke Daltonconsultants
19. Ondersteunende processen
20. Huisvesting

Bijlage A: Samenstelling RvT en MR

1. Voorwoord

Het jaar 2010 was een jaar van hoogtepunten. Vanzelfsprekend draait het bij de KPZ om studenten, en zij hebben het afgelopen jaar wederom een hoge waardering uitgesproken over de kwaliteit van de medewerkers en het instituut. Ook hebben studenten ons een aantal belangrijke verbeterpunten meegegeven.

Een ander hoogtepunt was het 25 jarige jubileum van de lerarenopleiding in Zwolle. Dit is op passende wijze gevierd en de historie van 25 jaar KPZ is vastgelegd in het jubileumboek 'KPZ 25 jaar traditie en vernieuwing'.

In 2010 heeft een directiewisseling plaatsgevonden. Na een lange en stabiele periode hebben beide directeuren de heer A.J.M. van de Velde en mevrouw J.G.M. Post afscheid genomen van de KPZ.

Op 4 juni 2010 hebben het personeel en een grote groep genodigden afscheid genomen van Toine van de Velde als directeur, collega en medewerker. Toine heeft jarenlang leiding gegeven en de richting bepaald van de Katholieke Pabo Zwolle, en met succes. Duidelijk was dat Toine 'fier' op zijn opleiding, de medewerkers en de studenten was en op alles wat was gerealiseerd in de afgelopen jaren.

In september 2010 nam ook mededirectielid Jolanda Post afscheid. Jolanda was sinds 1997 werkzaam op de KPZ en trad aan als mededirecteur in 2008. Na 14 jaar inzet voor de KPZ heeft Jolanda haar loopbaan voortgezet als onderwijsadviseur, een rol die op haar lijf geschreven is.

In het voorliggende jaarverslag zijn de belangrijkste resultaten en activiteiten van 2010 samengevat.

drs. J.W. Heijmans, Voorzitter College van Bestuur

2. Missie en Kernwaarden van de KPZ

2010 was een jaar van heroriëntatie en bezinning op de nieuwe missie en kernwaarden van de Katholieke Pabo Zwolle. De missie en kernwaarden vormen de basis voor het strategisch beleidsplan 2011-2016, het vernieuwde curriculum en de accreditatie in 2015. De missie en kernwaarden zijn tot stand gekomen in dialoog met alle KPZ-medewerkers en getoetst bij het werkveld. De hernieuwde missie van de Katholieke PABO in Zwolle luidt:

Vanuit een maatschappelijke verantwoordelijkheid en een open katholieke identiteit

- leidt de KPZ op tot het bachelordiploma Leraar Basisonderwijs;
- verzorgt de KPZ hoogwaardige opleidingen, trainings- en begeleidingsactiviteiten voor leraren, middenkader en schoolleiders in het primair onderwijs;
- werkt de KPZ in waarde(n)volle verbindingen tussen medewerkers, scholen en andere partners samen aan duurzame ontwikkeling van scholen en professionals die werken met de leeftijdsgroep van 0-14 jaar;
- draagt de KPZ met praktijkgericht onderzoek bij aan het verbeteren en innoveren van het onderwijs en het leraarsvak;
- vervult de KPZ een gidsfunctie voor vernieuwend onderwijs;
- biedt de KPZ voor alle medewerkers een aantrekkelijke, uitdagende en plezierige werkomgeving.

Naast de missie zijn de kernwaarden voor medewerkers en studenten vastgesteld. Vanuit een brede oriëntatie en discussie zijn de nieuwe kernwaarden 'persoonlijk', 'uitzonderlijk', 'ontwikkeland' en 'verbindend' ontstaan. In het voorjaar van 2011 zal op basis van deze missie en kernwaarden de visie en het strategisch beleidsplan voor 2011-2016 worden vormgegeven. Het vernieuwde curriculum, het onderzoeksprogramma en activiteiten op het gebied van Post-HBO, masters, nascholing en begeleiding en medewerkerbeleid zullen vanaf 2011 aangepast worden op basis van het nieuwe strategisch beleidsplan. Het voorbereidende werk voor de visie en het ontwerp van het curriculum is gedaan door het ontwerpteam en verschillende werkgroepen op het gebied van identiteit, visie op leren, visie op onderzoek, nascholing en een leven lang leren. In juni 2011 zal het strategisch beleidsplan in concept klaar zijn en staat het ontwerpplan voor het vernieuwde curriculum op papier. Na de zomervakantie is ook de vertaalslag naar activiteiten, planning en meerjarenpersoneelsbeleid en -begroting gereed.

3. Goed Onderwijs, goed bestuur

Per 1 december 2010 zijn de statuten van de Stichting KPZ gewijzigd. Vanaf deze datum is er sprake van scheiding tussen bestuur en toezicht, conform de richtlijnen van de Branchecode Governance voor het HBO. Deze scheiding is geëffectueerd door de benoeming van de heer drs. J.W. Heijmans als voorzitter van het College van Bestuur. Tevens is op deze datum een raad van Toezicht aangesteld. De samenstelling van de Raad van Toezicht is weergegeven in de bijlage. De voorzitter van het College van Bestuur heeft een opdracht gekregen van de Raad van Toezicht voor de komende vier jaren.

Het is de opdracht van de voorzitter van het College van Bestuur om de huidige sterke positie van de zelfstandige KPZ als lerarenopleiding in samenspraak met het werkveld verder uit te bouwen en te verbreden tot een (regionaal) centrum voor opleiding, kennisontwikkeling en innovatie in het primair onderwijs. De opdracht van het CvB bestrijkt de gebieden bestuurlijk, onderwijs, bedrijfsvoering, positionering en identiteit. De opdracht is in december gepresenteerd en besproken in het gehele team van de KPZ en zal als richtlijn dienen voor het te voeren beleid door de voorzitter van het College van Bestuur en het managementteam. Het managementteam bestaat uit drie opleidingsmanagers, een manager bedrijfsvoering en commerciële activiteiten en een manager nascholing.

De KPZ wil transparant zijn in haar ambities en doelstellingen en deze verantwoorden in het jaarverslag. Het jaarverslag voldoet aan de eisen van het ministerie, DUO, inspectie en de HBO-raad, de zogenaamde verticale verantwoording. Daarnaast is het jaarverslag een verantwoording naar bestuur, medezeggenschapsraad en medewerkers, de horizontale verantwoording.

Tevens is het een interne evaluatie, waarbij leer- en verbeterpunten worden verzameld. Tot slot is het jaarverslag een presentatie naar direct verbonden partners in het werkveld, de expertisegroep en samenwerkingspartners als Interactum, Magistrum en de VKLO. Het jaarverslag is gebaseerd op het INK kwaliteitszorgsysteem. In het jaarverslag staan de onderwijskundige resultaten, financiële resultaten, de waardering van studenten, werkveld en medewerkers centraal.

4. Traditie en Vernieuwing, 25 jaar KPZ

In 1984 verhuisde het Studiecentrum Steenwijkerwold naar Zwolle, waarna meteen de naam Katholieke Pabo Zwolle werd aangenomen. In de eerste zes jaar nam het aantal studenten toe van 78 naar 200. Daarna nam het aantal studenten verder toe tot 650-700.

De KPZ heeft in deze periode de basis gelegd voor het imago van een kwaliteitsinstituut. De KPZ heeft een duidelijke keuze gemaakt om niet op te gaan in een groot verband door een fusie met andere Pabo's of hogescholen. De KPZ kiest voor duurzame en op kwaliteit en waarden gerichte samenwerkingsverbanden. Zo is begin jaren negentig de federatie Interactum ontstaan. Eén van de doelen was een voorbeeldmatig, hoogwaardig curriculum neer te zetten. Vanaf het begin van de jaren negentig is er sprake van een duidelijke, consistente onderwijskundige visie. Ook de cultuur op de KPZ heeft constante kenmerken: een hoog kwaliteitsbewustzijn; een up-to-date-curriculum; gemeenschapszin; de ontwikkeling van de persoon van student en medewerker.

Internationalisering werd steeds meer een speerpunt van beleid. Steeds meer studenten gingen op internationale stage (40- 50% van de derde jaarstudenten). Ook de internationale contacten namen toe. De KPZ streeft ook hier naar duurzame relaties met buitenlandse partners. Om het praktijkonderzoek binnen de KPZ steviger te positioneren is het lectoraat Kantelende Kennis door Interactum opgericht en is de KPZ in 2007 zelf gestart met het lectoraat Reflectie en Retorica.

De KPZ kreeg ook steeds meer betekenis voor het werkveld: het oprichten van Magistrium, het verzorgen van opleidingen voor het middenmanagement en voor schoolleiders. In de laatste drie jaar zijn deze activiteiten sterk gegroeid door het integreren van het opleidingscentrum Wenke Daltonconsultants. Met deze diensten is er een landelijke uitstraling ontstaan op het gebied van vernieuwend onderwijs. De KPZ heeft altijd getracht de juiste koers te varen, tussen enerzijds het inspelen op noodzakelijke veranderingen en anderzijds niet mee gaan in de waan van de dag. Zo is de titel van het jubileumboek 'KPZ 25 jaar traditie en vernieuwing' en luidt de ondertitel van het nieuwe strategisch beleidsplan: 'Vernieuwen op basis van tradities'.

5. Inrichting van het instituut en het onderwijs

Het huidige curriculum is verdeeld in vier fasen: opleidingsbekwaam, taakbekwaam, werkplekbekwaam en startbekwaam. Iedere fase is onderverdeeld in twee perioden van 20 weken, gericht op specifieke periodedoelen, competenties en toetsen. Elke periode wordt afgesloten met een evaluatie, deze zijn zowel kwalitatief als kwantitatief van karakter. De evaluaties worden besproken in het periodeteam, de secties, met de studenten in de onderwijscommissie en met de vertegenwoordigers in het werkveld om vast te stellen of de doelen van de periode ook worden behaald.

Dit beroepsgerichte curriculum wordt in verschillende activiteiten aangeboden binnen de school. Het is belangrijk dat de schooltijd van de student betekenisvol wordt ingevuld waarbij op verschillende manieren geleerd en gewerkt wordt, individueel en samen. Een student in de voltijd opleiding besteedt ongeveer 900 uur aan het curriculum, stage, toetsing en begeleiding. Een student in de deeltijdopleiding besteedt per jaar ongeveer 550 (vierjarige opleiding) tot 600 uur (tweejarige opleiding) aan verplichte activiteiten binnen een collegejaar.

In de periodeteams staat de samenhang tussen doelen, vakinhoudelijk kennis en kunde en praktijkleren centraal. De kwaliteit en doorontwikkeling van de vakken geschiedt in de secties. De opleiding is verdeeld in 14 secties waarbinnen de vakinhoudelijke afstemming en ontwikkeling plaatsvindt. In pabo-3 kiest de student een afstudeervariant, specialisatie jonger/ouder kind, profilering in een bepaald vakgebied of een contextgebonden situatie als: vernieuwend onderwijs, internationalisering of passend onderwijs. De secties en periodeteams worden geleid door sectievoorzitters en periodeleiders, die op hun beurt aangestuurd worden door een van de opleidingsmanagers. De voltijdopleiding wordt aangestuurd door twee opleidingsmanagers en de deeltijd door één. De activiteiten Nascholing/Post-HBO en Wenke Daltonconsultants worden beide aangestuurd door een coördinator. Het onderwijsondersteunende personeel werd in 2010 aangestuurd door de directie en de voorzitter van het College van Bestuur. Vanaf 1 januari 2011 zal het onderwijsondersteunend personeel aangestuurd worden door de manager bedrijfsvoering.

6. Ambities en doelstellingen

De Katholieke Pabo Zwolle is een sterke zelfstandige monosectorale lerarenopleiding en een sociaal-professionele leergemeenschap. De KPZ heeft zich in de afgelopen jaren een duidelijk positie verworven dankzij een duidelijke profilering.

In de keuzegids voor Hoger Beroepsonderwijs is de KPZ in 2010 wederom door studenten gekozen tot beste lerarenopleiding en HBO-instelling in Nederland. Het instituut zal zich met een duidelijk herkenbaar profiel blijven focussen op het opleiden van uitstekende basisschoolleraren. De ambitie is om structureel tot de vijf beste lerarenopleidingen van Nederland te behoren.

Dit willen wij bereiken door een eigenzinnige visie, persoonlijke aandacht, uitzonderlijke resultaten in waarde(n)volle verbinding tussen studenten, werkveld en medewerkers. De focus van het instituut is gericht op de lerarenopleiding, praktijkgericht onderzoek en het realiseren van een onderwijskenniscentrum (voor de regio) op het gebied van leren en gerichte post-hbo en masteropleidingen, nascholingsprogramma's en begeleidingstrajecten voor scholen en besturen. De KPZ streeft naar een continue uitwisseling van kennis en ervaringen met het werkveld door verschillende vormen van stage, werkplekleren en een op maat programma van nascholing, post-hbo en masters.

De KPZ wil deze onderwijskundige ambities waarmaken met gemotiveerde en gedreven medewerkers. Dit vraagt om ruimte om jezelf te ontplooiën en met plezier te werken binnen een nieuwsgierige en leergierige omgeving.

Stevige ambities en doelstellingen kunnen alleen gerealiseerd worden met een solide financiering. De KPZ voert een gedegen financieel beleid. Als zelfstandige lerarenopleiding is het wenselijk voldoende financieel weerstandsvermogen te hebben om risico's en fluctuaties op te vangen. Tevens moet er voldoende financiering zijn om het eigen gebouw doelmatig te onderhouden en in de toekomst aan te passen aan moderne onderwijskundige inzichten. Daarnaast zal er in de komende jaren bewust en gericht geïnvesteerd worden in het structureel verbeteren van de lerarenopleiding en de leer- en werkomgeving. De snelle ontwikkelingen in de ICT en op het gebied van nieuwe media, maken investeringen in de infrastructuur noodzakelijk.

7. KPZ en haar levensbeschouwelijke identiteit

De KPZ geeft op verschillende wijzen gestalte aan haar levensbeschouwelijke identiteit.

- Door de school te beleven als een gemeenschap, waarvan het geheel meer is dan de som der individuele delen.
- Door lief en leed met elkaar te delen, te vieren en te gedenken.
- Door te geloven in de oogst van menslievendheid en menswaardigheid, wanneer eenmaal het zaad in het mensenhart is uitgestrooid (= opdracht van het katholieke onderwijs).
- Door elk menskind te zien als een uniek schepsel.
- Door bewust te streven naar gezamenlijkheid en gemeenschapsvorming via sociale, culturele en religieuze activiteiten en vieringen.
- Door als gemeenschap zich te bezinnen op de betekenis van Bijbelverhalen.
- Door de behoeften van 'ik' in overeenstemming te brengen met die van 'wij' en deze in verband te brengen met een maatschappelijk relevante, zingevende opdracht.
- Door een actieve rol te spelen in de VKLO (Vereniging van Katholieke Lerarenopleidingen) en het IKO (Instituut van het Katholiek Onderwijs, van de Radbouduniversiteit Nijmegen).
- Door naar binnen en naar buiten de katholieke identiteit op een eigentijdse wijze in het hier en nu te construeren, spiegelend aan de bronnen van de christelijke traditie, maar niet daarin gevangen, en in het licht van academische theorievorming.

8. Onderwijskundige resultaten

Een van de pijlers van de kwaliteit van de KPZ is stabiliteit. Vanaf 2005 is sprake van een numerus fixus waardoor het totale aantal studenten stabiliseert zo rond de 650. De toelating is gebaseerd op loting waarbij de KPZ geen specifieke toelatingseisen hanteert. Voor de deeltijd is er geen sprake van een numerus fixus. Conform de WHW wordt sinds 2007 een bindend studieadvies gegeven op basis van een landelijke reken- en taaltoets.

8.1. Instroom

De instroom op 1 oktober 2010 was voor de voltijd 165. De inschrijvingen voor de deeltijd 4- en 2 jarig was hoger dan de laatste jaren, namelijk 68. Hierdoor zijn in 2010/2011 twee groepen in de 2 jarige deeltijd gestart.

Instroom	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11
Voltijd	148	162	158	186	165
Deeltijd	65	54	48	56	68
Totaal	213	216	206	242	233

8.2. Aantal inschrijvingen

Het totaal aantal studenten op 1 oktober 2010 was 663, waarvan 522 voltijd.

Instroom	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11
Voltijd	520	528	496	507	522
Deeltijd	170	141	135	135	141
Totaal	690	669	631	642	663

8.3. Aantal aanmeldingen Voltijd

Het aantal aanmeldingen is in 2010 fors gestegen naar 245 in mei 2010. Dit betekent dat 67,3% van de aangemelde studenten is toegelaten. Door de numerus fixus zijn de toelatingen hiermee afgenomen van 87 naar 67%.

Instroom	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11
Voltijd	201	185	182	214	245
% instroom	73,6%	87,6%	86,8%	86,9%	67,3%

8.4. Vooropleiding instroom Voltijdstudenten in %

De KPZ streeft naar heterogene groepen studenten met haar visie op leren van verschillen. Tot op heden is er geen sprake van specifieke werving of selectie van groepen studenten. In de afgelopen jaren is het aantal mbo-studenten sterk toegenomen en het aantal havo-studenten afgenomen. In tegenstelling tot de afgelopen jaren is op 1 oktober 2010 het aantal vwo-studenten weer toegenomen met drie procent.

Instroom	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11
Mbo	44	45	42	52	50
Havo	45	46	50	43	42
Vwo	9	6	5	4	7
overig	2	3	3	1	1

8.5. Verdeling geslacht Voltijd in %

Instroom	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11
Jongens	-	-	15	14	15
Meisjes	-	-	85	86	85

8.6. Aantal uitvallers Voltijdopleiding

Het totaal aantal uitvallers nam in de periode 05/06 - 08/09 toe, voornamelijk in het propedeusejaar. In 2009/2010 is deze uitval sterk teruggedrongen. De uitval in het eerste jaar is meer dan gehalveerd. De uitval na het tweede jaar was minimaal. Landelijk was de uitval de afgelopen 5 jaar 18,7% in het eerste jaar. Het gemiddelde bij de KPZ was de afgelopen 5 jaar 19,4%. Dit wordt met name veroorzaakt door het hoge uitvalpercentage in 07/08 en 08/09.

Uitvallers V	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10
> 4 jr	2	2	5	9	3
> 3jr	2	2	3	2	2
>2jr	2	6	3	2	3
>1jr	17	13	12	11	9
In 1ste jr	16	23	42	51	24
Totaal	39	46	65	75	41

In de afgelopen drie jaar had het grootste aantal uitvallers een mbo-vooropleiding. Het aantal uitvallers met een vwo-diploma is minimaal. In 2008/2009 had meer dan 50% van de uitvallers de havo als vooropleiding. Het aantal uitvallers per geslacht was tot 2008/2009 evenredig. In 2009/2010 was het aantal uitvallers onder de jongens minimaal.

8.7. Aantal uitvallers Deeltijd opleiding

Het vroegtijdig verlaten van de opleiding bij de deeltijdstudenten is de afgelopen drie jaar redelijk stabiel. Waarbij wel opvalt dat in 2009/2010 17 studenten van de 56 inschrijvingen binnen een jaar de opleiding weer verlaten.

Uitvallers V	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10
> 4 jr	2	3		3	2
> 3jr	5	3		1	1
>2jr	4	3	5	1	2
>1jr	1	11	1	7	3
In 1 ^{ste} jr	14	22	16	13	17
Totaal	26	42	22	25	25

8.8. Aantal afgestudeerden

Het aantal afgestudeerden in vier jaar ligt bij de voltijdopleiding de afgelopen 2 jaar op ongeveer 70%. Bij de deeltijd was dat afgelopen jaar 76% ten opzichte van gemiddeld 58% in de twee voorgaande jaren.

Studiejaar	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10
Voltijd	88	102	119	105	111
Deeltijd	48	49	35	36	41
Totaal	136	151	154	141	152

8.9. Studierendement in percentages

Het percentage studenten dat na vijf jaar met een diploma de KPZ verlaat is beduidend hoger dan het landelijke gemiddelde binnen het hoger onderwijs. Het landelijke percentage is rond de 57%, terwijl het gemiddelde voor de hele KPZ tussen de 67 en 70% ligt.

Studiejaar	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10
Voltijd	72	61	64	70	69
Deeltijd	57	77	57	59	76

9. Studenttevredenheid

De KPZ doet jaarlijks mee aan de Nationale Studentenenquête (NSE) en eenmaal per anderhalf jaar vindt er een uitgebreid kwaliteitsonderzoek onder studenten en personeel plaats: het Integron-onderzoek. Daarnaast worden alle periodes van 20 weken afgesloten met een inhoudelijke evaluatie van de doelstellingen. Tot slot worden de studentenbeoordelingen die docenten krijgen, meegewogen bij het aanstellen van docenten in vaste dienst.

9.1. Nationale Studentenenquête 2010

In 2010 hebben 336 (51%) van de studenten deelgenomen aan het nationale onderzoek. De gemiddelde waardering van studenten is een 4,1 (1 is zeer ontevreden en 5 zeer tevreden, met een norm van 3,5). Met deze score wordt de KPZ in vergelijking met alle andere pabo's in Nederland als beste beoordeeld. Opvallend hoog scoren ondersteunende diensten, informatievoorziening, studiefaciliteiten, studierooster, betrokkenheid en voorbereiding beroepsloopbaan.

Op 13 hoofdcategorieën van de 15 landelijke normen wordt boven de norm van 3,5 gescoord. Op twee hoofdcategorieën wordt onder de norm gescoord, de studielast en de studentenhuysvesting. Op de categorieën inhoud, docenten en studiebegeleiding wordt boven de norm gescoord maar niet als hoogste pabo, terwijl hier wel de inhoudelijke ambitie van de KPZ ligt. De wetenschappelijke vaardigheden scoren ruim boven het landelijke gemiddelde, waarbij studenten voornamelijk tevreden zijn over het doen van zelfstandig praktijkgericht onderzoek in tegenstelling tot het schrijven van wetenschappelijke artikelen en ontwikkelen van theorieën.

Uit dit onderzoek zijn onder andere de volgende verbeterpunten geformuleerd: spreiding van de studielast over het jaar, aansluiting ECTS en de daadwerkelijke studielast en betaalbare huisvesting. Andere verbeterpunten zijn het tijdig bekend maken van resultaten en beoordelingen, sportvoorzieningen en mogelijkheden voor het beïnvloeden van de eigen inhoudelijke opleiding, studietempo en specialisatie.

9.2. Integron-onderzoek 2010

Naast het jaarlijks NSE wordt eenmaal per anderhalf een eigen kwaliteitsonderzoek onder studenten en medewerkers uitgevoerd.

Het gemiddelde tevredenheidscijfer is een 7.3. Dit betekent een lichte stijging ten opzichte van vorige afnames. Op categorieniveau is over de hele linie een lichte stijging van de tevredenheidscijfers waar te nemen.

Uit het Integron-onderzoek komt structureel naar voren dat studenten het meeste belang hechten aan een goede individuele begeleiding, spreiding van de studielast en een goede informatievoorziening. Ook hechten zij steeds meer aan de invloed op hun eigen leerproces, inzichten, niveau en begeleiding. Duidelijk is dat zowel uit de NSE als het Integron-onderzoek naar voren komt dat spreiding van de studielast, verbeteren van de individuele begeleiding en flexibiliteit in het eigen leerproces prioriteit moet krijgen. Ook de verbinding tussen de inhoud van de periode en periodedoelen en de vertaling naar de lespraktijk vraagt om verdere verbetering.

Op het gebied van informatievoorziening, kwaliteit, sfeer, kleinschaligheid en keuzemogelijkheden zijn de studenten zeer tevreden.

10. Afstuderen in de praktijk

In de laatste fase van de opleiding laten studenten zien of zij startbekwaam zijn voor het beroep van leerkracht. De KPZ kent een aantal afstudeervarianten m.b.t. de praktische beroepsvoorbereiding:

- De werkplekscholen;
- De(voorhoede-)opleidingsscholen;
- Academische opleidingsscholen.

De ontwikkeling en uitvoering van deze afstudeervarianten komt tot stand in samenwerking met de scholen en de schoolbesturen, vertegenwoordigd in de 'Expertisegroep'. Het werkplekleren is al jarenlang een succesformule van de KPZ en haar werkveld.

10.1. Werkplekscholen

De vierdejaars- (voltijd)student heeft de feitelijke, niet de juridische, verantwoordelijkheid voor een groep kinderen gedurende twee dagen per week. Dit werkplekleren is contractueel vastgelegd in een leerovereenkomst tussen de student, de basisschool en de KPZ. Uitgangspunt is de voortdurende wisselwerking tussen de theorie, de praktijk(ervaringen) en de persoonlijke, professionele ontwikkeling. De student wordt daarbij ondersteund door daartoe speciaal opgeleide basisschool-leerkrachten, KPZ-stagebegeleiders, vakdocenten en supervisors.

10.2. Opleidingsscholen

Naast de reguliere werkplekscholen (WPO-scholen) kunnen studenten afstuderen aan één van de (voorhoede-) opleidingsscholen. Specifiek aan deze opleidingsscholen is dat *alle* studenten, van alle leerjaren, begeleid worden door 'opleiders in de school'. Samen met de student kijken zij verder dan het waarneembare gedrag en zoeken zij naar achterliggende mentale modellen, scripts, drijfveren en ontwikkelkansen. Op de werkvloer wordt de student in zijn performance begeleid en beoordeeld door de basisschoolmentor en de KPZ-rayondocent. De studenten van de verschillende leerjaren vormen samen een leergemeenschap, waarvan het samen leren ten goede komt aan individuele en gezamenlijke doelen en aan de schoolgemeenschap als

geheel. Het is de(op)gave van de 'opleider in de school' om alle stagiaires tot team te smeden. De KPZ-rayondocent is daarbij zijn 'maatje'.

De 'opleiders in de school' hebben in 2010-2011 scholing gevolgd (op en door de KPZ).

10.3. Academische opleidingsscholen

Tot slot kunnen studenten van de KPZ afstuderen aan de academische opleidingsscholen. Tijdens de stage doet de student praktijkgericht onderzoek. De student levert hierbij een bijdrage aan de schoolontwikkeling van een specifieke academische opleidingsschool en werkt aan de kwaliteitsverbetering van het onderwijs als geheel. Dit laatste heeft betrekking op de domeinen rekenen, taal en vernieuwende onderwijsconcepten. Het lectoraat van de KPZ heeft hierbij een inhoudelijke voortrekkersrol op het gebied van praktijkgericht onderzoek.

In het samenwerkingsverband met het schoolbestuur Catent wordt ook opgetrokken met ROC Landstede. Op de academische opleidingsscholen van Catent/KPZ/Landstede werken MBO-leerlingen, KPZ-studenten en leerkrachten op een unieke manier samen in leer- en onderzoeksgroepen.

Beleid, doelen, inhoud en vormgeving van (academische) opleidingsscholen worden jaarlijks vastgesteld door de Expertisegroep (leiderschap, beleid en strategie), een daarvan afgeleide stuurgroep (management van processen, kwaliteitszorg), in de projectraad van het samenwerkingsverband Catent/KPZ/Landstede (beleid en strategie), in het structureel en incidenteel directeurenoverleg (opleidingsscholen).

De projectraad heeft op de grens van 2010-2011 een audit laten uitvoeren op de Academische opleidingsscholen. De vraagstelling luidde: 'Leidt praktijkgericht onderzoek tot kwaliteitsverbetering van het onderwijs, op deze school, voor deze kinderen?' Speciaal voor dit traject is een aantal auditoren opgeleid.

11. Internationalisering

11.1. Doelstelling KPZ

De ontwikkeling van studenten en medewerkers krijgt mede vorm door in andere situaties en culturen ervaring en inzichten op te doen. De KPZ hecht grote waarde aan het leren in andere contexten, zowel in de Nederlandse praktijk als internationaal. Studenten kunnen in het derde jaar kiezen voor drie maanden stage of vijf maanden studie in het buitenland, in een andere leef- en werkomgeving. Hierdoor krijgen studenten andere inzichten en beroepservaringen. Het uiteindelijke doel is om minimaal 75% van de studenten stage te laten lopen of een studie te laten volgen in het buitenland of in de Engelstalige International Minor. Door het gezamenlijk met de Interactumpartners inrichten en onderhouden van 'loketten' voor bepaalde gebieden in het buitenland zoals Suriname, Zuid-Afrika en de Caraïben willen wij duurzame relaties opbouwen en onderhouden met internationale universiteiten en hogescholen. In 2010 heeft de internationalisering een extra impuls gekregen. Samengevat: er is hard gewerkt aan de kwaliteitsverbetering van de internationalisering gericht op het bevorderen van studentmobiliteit, internationale oriëntatie, kenniscirculatie en ruimte voor het uitbouwen van internationale kennis en ervaring binnen de KPZ. In 2010 ging 55% van de studenten op internationale stage in het derde jaar. Naast het organiseren en stimuleren van de internationale stages is in 2010 geïnvesteerd in bestaande relaties en het creëren van nieuwe partnerschappen. Structurele relaties zijn nu aangegaan met onderwijsinstellingen in Zweden, België, Oostenrijk, Suriname en Nepal. In 2010 is gewerkt aan het aangaan van nieuwe relaties in Noorwegen, Spanje en Canada.

11.2. Internationale stages

Soort Stage	Landen	Aantal	Tijd in mnd
Internationale stage binnen EU	België, Duitsland, Engeland	4	3
Internationale studie binnen EU	België, Zweden	3	5
Internationale stage buiten EU	Australië, Aruba, Curaçao, Nepal, Suriname, Zuid-Afrika, Bonaire, St. Maarten,	33	3
Totaal aantal internationaal		40	

Soort	Landen	Aantal	Dagen
Staff mobility	Zweden, Noorwegen	4	19
Teacher mobility	Oostenrijk, Czechië, Polen, IJsland	6	30
Totaal aantal internationaal		10	

11.3. Extended Charter

Vanaf 2009 is de KPZ erkend door de Europese Commissie via het Erasmusagentschap in Brussel 'Leven Lang Leren'. Dit zogenaamde Extended Charter ontvangt een instituut als aan verschillende kwaliteitsvoorwaarden is voldaan. Hierdoor is stage en studie mogelijk via een subsidieprogramma. In 2010 is de kwaliteit van de ondersteunende processen sterk verbeterd. Hiermee voldoet de KPZ aan de nieuwe normen van het Nederlands Agentschap van het Europese Erasmusprogramma, de NUFFIC. De KPZ wordt nu in het buitenland erkend als University of Professional Teacher Training op BA niveau. Voordeel van deze internationale erkenning is, dat er een financiële bijdrage aan verbonden is voor docentmobiliteit, projectvoorbereiding en -uitvoering.

11.4. Internationale minor

In 2010 is gestart met de eerste groep buitenlandse studenten van de internationale minor aan de KPZ. Nadat een team van docenten in 2009 veel energie heeft geïnvesteerd in de voorbereiding, zijn in februari 2010 negen buitenlandse en zes KPZ-studenten begonnen aan dit Engelstalige programma van een half jaar. Na een inhoudelijke evaluatie is het programma voor het tweede jaar verder doorontwikkeld. Deze ontwikkeling heeft zich doorgezet in het najaar 2010. Als voorbereiding op het tweede jaar zijn in het programma vernieuwende onderwijsconcepten, cultuureducatie en onderzoek verder uitgebouwd. In februari 2011 zijn negentien buitenlandse studenten gestart aan de minor.

Naast het doordachte programma zijn ook twee andere belangrijke geslaagde ontwikkelingen op te merken. Ten eerste zijn alle docenten verbonden aan de Minoropleiding, geschoold. Zij hebben een intensieve opleiding Lecturing in English gevolgd. Ook is de studentenhuisvesting verbeterd door naast een gasthuis ook twaalf studentenwoningen te huren in het centrum van Zwolle. In 2010 is een contract met Delta Wonen opgesteld om structureel studentenhuisvesting voor internationale studenten te organiseren.

12. Praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek en het lectoraat

Onderzoek krijgt een steeds belangrijker plaats binnen het hoger onderwijs en binnen de KPZ. Onderzoek heeft een duidelijke lijn in het curriculum en is geïntegreerd in het onderwijsprogramma. De KPZ heeft een eigen lectoraat 'Reflectie en Retorica'. Daarnaast participeert de KPZ in het dit jaar aflopend lectoraat 'Kantelende Kennis' van Interactum.

Het doel van een lectoraat is om meerjarenbeleid op het gebied van onderzoek te ontwikkelen en zorg te dragen voor de uitvoering daarvan binnen de KPZ. Hierbij gaat het om drie hoofdgebieden: organiseren van praktijkgericht onderzoek door studenten en docenten, professionalisering van docenten en doorontwikkeling van het curriculum. Het lectoraat is verantwoordelijk voor het ontwikkelen, uitdragen en implementeren van theorie en methoden en verbinding met de praktijk. De lector regisseert dit door het organiseren van verschillende projecten binnen en buiten de KPZ.

Daarnaast is de lector verantwoordelijk voor het ontwikkelen en implementeren van de onderzoeks- en reflectielijn in het curriculum. De opdracht voor het lectoraat 'Reflectie en Retorica' is om onderzoek te doen naar mogelijkheden en methoden ter versterking van de professionele identiteit van studenten en docenten door verbetering van retorische taalvaardigheid en het vermogen tot zelfreflectie. Binnen deze opdracht zijn drie onderzoeksprojecten gestart, namelijk

- Onderzoek naar de kennis van pabotaal en het taalbewustzijn van studenten
- Onderzoek naar de kwaliteit van reflectieverslagen van studenten
- Onderzoek naar de taalvaardigheid van leerlingen van de groepen 5,6, en 7 na interventies door het vertellen, verzinnen en schrijven van verhalen.

In 2010 zijn verschillende resultaten behaald. In het onderzoek naar pabotaal is gerapporteerd over de ontwikkeling en gebruik van de pabotaal door studenten en docenten. De resultaten van dit onderzoek worden gebruikt bij het doorontwikkelen van het vernieuwd curriculum en de vertaling van de kennisbases door de verschillende secties.

Het onderzoek naar reflectieverslagen is nog in volle gang. De tussentijdse resultaten en opbrengsten worden gebruikt in het bespreken van de kwaliteit van reflectieverslagen van studenten en in verschillende bijeenkomsten gericht op professionalisering van studenten en docenten.

Het project verhalen vertellen, verzinnen en schrijven verkeert in de laatste fase. Voor dit project is een didactiek ontwikkeld voor de groepen 5,6 en 7 om te onderzoeken of door deze aanpak de taalvaardigheid van leerlingen toeneemt. Hierbij gaat het om een opgaande lijn in verhaaltechniek, toenemende mondelinge en schriftelijke taalvaardigheid en spellingvaardigheid. Op twee scholen is de ontwikkeling van vijf leerlingen nu twee jaar lang intensief gevolgd. De eerste resultaten van het onderzoek worden publiek gemaakt door diverse publicaties, en op symposia en presentaties. De eindresultaten van het onderzoek worden in 2011 gepresenteerd.

In 2010 is een keuze gemaakt voor ontwerpgericht onderzoek als de meest passende vorm van praktijkgericht onderzoek voor studenten, docenten en het werkveld. Het onderzoek kan plaatsvinden op drie niveaus: je eigen ontwikkeling, schoolontwikkeling of ontwikkeling van de beroepsgroep. Hierbij gaat het dus om onderzoeksvragen en resultaten op klasniveau (micro), bouw- of schoolniveau (meso) en onderzoek naar de ontwikkeling van het beroep van leraar (macro). De onderzoeksvragen zijn verbonden aan praktijkervaring. Dit krijgt mede vorm door binnen academische basisscholen de theoretische lijn en praktijkervaring te combineren, onder begeleiding van leerkrachten binnen de school en een docent van de KPZ. De onderzoeksvragen concentreren zich momenteel op taal, rekenen en vernieuwende onderwijsconcepten.

Naast de vier lopende projecten zijn verschillende subsidietrajecten verbonden aan het lectoraat, hierbij gaat het om 'Opbrengstgericht Werken', 'Toetsing van de kennisbasis Nederlands', 'Krachtig meesterschap', 'Voorbeeldige Didactiek' en 'Nederlands voor de pabo'. De resultaten van onderzoek en diverse projecten worden gepubliceerd en gepresenteerd, zowel in de regio, bijvoorbeeld naar de expertisegroep, als op landelijke platforms, waaronder de PO-raad, het Expertisecentrum Nederlands, op een congres van de Taalunie, het Veloncongres, etc.

13. Kwaliteitszorg

Binnen de KPZ is het managementteam verantwoordelijk voor de kwaliteit van de opleiding en het werkklimaat. De coördinator Kwaliteitszorg is hierbij de kritische partner voor het management. De coördinator is o.a. verantwoordelijk voor het (laten) uitvoeren van onderzoek naar student- en personeelstevredenheid en het monitoren van de bijstellingen van beleid en uitvoering op basis van de uitkomsten van de onderzoeken. Daarnaast ondersteunt en adviseert de coördinator het CvB en het management en verschillende projectgroepen op het gebied van de accreditatie van de opleiding, post-hbo opleidingen en masters.

Tot slot is de coördinator verantwoordelijk voor het organiseren en onderhouden van het kwaliteitsportaal. Binnen dit kwaliteitsportaal worden alle kritische processen beschreven en onderhouden.

De resultaten van het gevoerde kwaliteitsbeleid zijn te lezen binnen de paragrafen studenttevredenheid, medewerkertevredenheid en onderwijsresultaten. In 2010 is specifiek aandacht geweest voor de auditorentraining.

13.1. Auditorentraining

In 2010 en begin 2011 zijn diverse docenten van de KPZ, van het schoolbestuur Catent en Landstede getraind in het organiseren en afnemen van kwaliteitsaudits volgens het INK-model. Deze training is gericht op het verder ontwikkelen van het kwaliteitsbewustzijn binnen de KPZ en het benutten ervan binnen de verschillende projecten. De audits zullen in 2011 voornamelijk gericht zijn op het uitvoeren van de kwaliteitsaudits binnen de academische basisscholen. Vanaf 2011 zal dit verder uitgebreid gaan worden naar andere activiteiten en opleidingen.

13.2. Onderzoeksvragen

Naast het structureel uitvoeren van kwaliteitsonderzoek en het borgen van de kwaliteit heeft de coördinator Kwaliteitszorg de rol om gevraagd en ongevraagd onderzoek te doen naar diverse kwaliteitsvraagstukken. Zo is bijvoorbeeld in 2010 onderzoek gedaan naar de reden van uitval binnen de lerarenopleiding en de aantrekkelijkheid van de opleiding voor jongens.

13.3. Brancheprotocol Kwaliteitszorg Onderzoek

In 2009 heeft Interactum de intentie uitgesproken om gezamenlijk op te trekken in het kader van het 'Brancheprotocol Kwaliteitszorg Onderzoek' (BKO), waarbij overeen is gekomen om de lectoraten in dezelfde periode in 2012 te laten visiteren. In 2010 hebben de Interactumhogescholen, met uitzondering van HS Iselinge, dit voornemen vorm gegeven. Zo is er een projectgroep geformeerd waarin onder andere de verschillende adviseurs kwaliteitszorg van de Interactumopleidingen participeren. Er is door de projectleider en een lid van de projectgroep een projectplan geschreven waarin de huidige situatie is beschreven en het doel van de samenwerking is geformuleerd. De beginsituatie van de Interactumpabo's is gelijk: er is geen ervaring met BKO; het kwaliteitszorgsysteem met betrekking tot onderzoek staat bij de partners in de kinderschoenen. Het doel van de samenwerking in dit traject is, om te komen tot een gezamenlijke aanpak en voorbereiding van het bezoek van de Validatiecommissie Kwaliteitszorg Onderzoek (VKO), ervan uitgaande dat er een gezamenlijke basis is. De winst voor de Interactumpartners is de vermindering van de planlast, een gemeenschappelijk model en een gemeenschappelijke evaluatiecommissie. Om dit doel in 2012 te kunnen bereiken, zijn in het projectplan de diverse stappen in fasen verdeeld. De eerste fase is in 2010 gestart. Er is door de projectgroep een beoordelingskader samengesteld op basis waarvan zelfevaluatierapporten zijn/worden geschreven door de lectoren. Tevens zijn er - conform het projectplan - voorbereidingen getroffen om in 2011 onderling audits uit te voeren.

Naast BKO heeft de kwaliteitszorggroep van Interactum ook kennis gedeeld op het gebied van studentpeilingen. Hierbij is dieper gekeken wat iedere Interactum hogeschool aan kwaliteitsmetingen doet en bij welke doelgroep.

14. Samenwerkingsverbanden

14.1. Interactum

Interactum is een samenwerkingsverband van vijf monosectorale pabo's. Het samenwerkingsverband bestaat uit De Kempel Helmond, De Marnix Academie Utrecht, IPABO Amsterdam, Iselinge Hogeschool Doetinchem en de KPZ. De scholen werken samen op de terreinen: ontwikkeling van het curriculum -zowel de ontwikkeling als implementatie van de kennisbasis als specialisaties, kwaliteitszorg, ICT en internationalisering.

De samenwerking krijgt vorm op vier verschillende terreinen. Ten eerste bestuurlijk. Hierbij wordt een gezamenlijke inhoudelijke agenda bepaald en onderhoudt men contacten met relevante landelijke netwerken. Ten tweede de managementgroep. Dit platform geeft sturing aan de verschillende onderwijsinhoudelijke projecten. Ten derde het onderzoekcentrum, waarin getracht wordt de verschillende initiatieven op het gebied van onderzoek en lectoraten beter te verbinden. En tot slot op het gebied van diverse onderwijsondersteunende beleidsterreinen als kwaliteitszorg, ICT, P&O, financieel beleid en bedrijfsvoering. Daarnaast ontwikkelen en onderhouden verschillende vertegenwoordigers van Interactum een gezamenlijk internationaal netwerk. Ook onderhoudt Interactum-Nederland intensieve contacten met haar Vlaamse zusterorganisatie. De samenwerking en uitwisseling met de Katholieke Hogeschool Brugge-Oostende mag intensief genoemd worden.

14.2. Magistrum

De KPZ is partner in Magistrum. Magistrum is een opleidingscentrum gericht op de ontwikkeling en professionalisering van middenmanagement en schoolleiders in het basisonderwijs. Binnen Magistrum is in 2010 gewerkt aan het herijken van het zogenaamde Magistrumhuis. Door de toetreding van Hogeschool Windesheim als aanbieder van Magistrumopleidingen is de positie van de KPZ als enige aanbieder van Magistrumopleidingen in de regio veranderd. In haar heroriëntatie ten behoeve van het nieuwe strategisch beleidsplan herbezint de KPZ zich ook op haar positie in dit samenwerkingsverband. Bestuurlijk participeert de voorzitter van het CvB van de KPZ in het Magistrumbestuur. Voor de KPZ is de manager Nascholing en Post-HBO vertegenwoordiger in het management van Magistrum.

14.3 Vereniging van Katholieke Lerarenopleidingen (VKLO)

De KPZ maakt deel uit van de VKLO. Deze vereniging behartigt de identiteitsontwikkeling en de belangen van de katholieke lerarenopleidingen in Nederland en onderhoudt nauwe banden met katholieke besturen en koepelorganisaties. In 2010 is onder auspiciën van de VKLO een collegiale audit uitgevoerd naar de levensbeschouwelijke aspecten van onze hogeschool. De resultaten worden meegenomen in het nieuwe strategisch beleidsplan. Daarnaast heeft de VKLO het voortouw genomen om een eigen kennisbasis godsdienst/levensbeschouwing te ontwerpen. Een docente van de KPZ participeert in dit ontwerpsteam. De voorzitter van het CvB maakt als penningmeester deel uit van het dagelijks bestuur van de VKLO.

14.4. Andere Kennis- en samenwerkingspartners

In het kader van haar strategische heroriëntatie heeft de KPZ zich georiënteerd op mogelijke nieuwe kennis- en samenwerkingspartners. De KPZ is in gesprek met het Freudenthalinstituut en het Expertisecentrum Nederlands over samenwerking en partnerschap.

De eerste gezamenlijke activiteiten op het gebied van reken- en taalonderwijs en het uitwisselen van kennis, kunde en praktijkervaringen zijn inmiddels gestart. In 2011 zullen deze activiteiten verder worden vormgegeven.

Op het gebied van nascholing, Post-HBO, masters en schoolbegeleiding werkt de KPZ samen met 'LinQue Consult', 'Centrum voor de Nascholing Amsterdam' en 'De Activiteit'. De samenwerking met 'LinQue Consult' is gericht op is verder professionaliseren van procesbegeleiding en training. Met het 'Centrum voor Nascholing Amsterdam' worden diverse gezamenlijke post-hbo opleidingen voorbereid en heeft een oriëntatie plaatsgevonden op het gezamenlijk in-company kunnen aanbieden van masteropleidingen. De samenwerking met 'De Activiteit' is gericht op de doorontwikkeling van Ontwikkelingsgericht Onderwijs en het gezamenlijk aanbieden van opleidingen. In 2011 zullen deze samenwerkingsverbanden verder vorm krijgen.

14.5. Brancheorganisaties

De KPZ hecht een groot belang aan de verbinding met de branche-organisaties HBO- en PO-raad. Naast het participeren binnen deze organisaties neemt de KPZ ook het initiatief om haar gebouw als ontmoetings- en ontwikkelingscentrum beschikbaar te stellen. In 2010 is de organisatie van een bijeenkomst voor de regio noord-en midden Nederland van de PO-raad binnen de KPZ. voorbereid, die in februari 2011 heeft plaatsgevonden.

Naast de brancheorganisatie onderhoudt de KPZ ook nauwe contacten met de 'Nederlandse Daltonvereniging', de 'Nederlandse Jenaplanvereniging' en met de 'OGO-Academie'.

14.6. Gemeente en onderwijsinstellingen Zwolle

In 2010 heeft de samenwerking met andere onderwijsinstellingen in Zwolle en de gemeente een extra impuls gekregen. Naast de samenwerking met Deltion, Landstede en de Gereformeerde Hogeschool worden er afspraken gemaakt over de aantrekkelijkheid en het onderwijsklimaat in Zwolle - gericht op het thema 'Zwolle studentenstad'.

Ook de lokale samenwerking in projecten als 'Grasweek', Zwolse studiebeurs, e.d. is gecontinueerd.

15. Expertisegroep

De KPZ ziet zichzelf als opleidings- en onderwijscentrum dat in nauwe verbinding met het werkveld werkt aan het verbeteren van de lerarenopleiding en nascholingsprogramma's. Vanouds heeft de KPZ een sterke uitwisseling en verbinding met schoolbesturen voor primair onderwijs in de regio. Dit zijn ook de besturen waar veel van de studenten stage lopen en waar uiteindelijk ook een deel van de studenten aan het werk gaat als leerkracht.

Het doel van de expertisegroep is om samen trajecten op te zetten voor de opleiding en begeleiding van aankomende en zittende leerkrachten, individueel en in teamverband. Een ander doel is om in gezamenlijkheid in te spelen op nieuwe maatschappelijke en onderwijskundige ontwikkelingen.

De expertisegroep bestaat uit de volgende besturen uit de regio::

- Aves, Basisonderwijs Noordoostpolder
- Catent, Katholiek-Christelijk onderwijs Zwolle
- Leerplein 055, Openbaar onderwijs Apeldoorn
- OOOZ, Openbaar Onderwijs Zwolle
- Proo, Openbaar onderwijs Noord-Veluwe
- Quo Vadis, Rooms Katholieke basisschool Deventer
- SCOS, Christelijk onderwijs Salland
- SKOFV, Katholiek onderwijs Flevoland-Veluwe

Namens de KPZ zitten de voorzitter College van Bestuur, opleidingsmanagers Voltijd en Deeltijd en de manager Nascholing en Post-HBO in de expertisegroep.

In 2010 zijn activiteiten ontplooid gericht op het doordenken van (strategische) beleidsplannen, van het Pabo-curriculum en opleidingsdoelen van de KPZ, opleiden in de school, visiedocumenten, het beleid van OCW, levenslang leren, het functiehuis, begeleidings- en beoordelingssystematieken, de toekomstige werkgelegenheid. Daarnaast organiseert de expertisegroep jaarlijks een congres voor leerkrachten en schoolleiders. Doel daarvan is: kenniscirculatie en kenniscreatie.

16. Medewerkerbeleid

16.1. Samenstelling

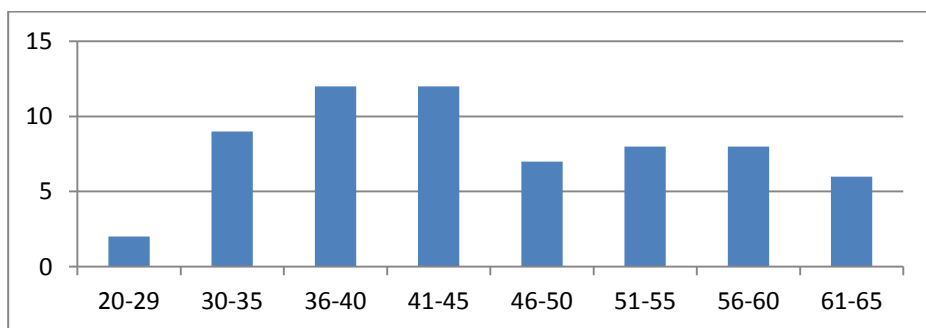
Door de numerus fixus is het aantal medewerkers stabiel. In 2010 was de verhouding tussen docerend en niet docerend personeel 63/37%. In 2010 was er sprake van veel in-en uitstroom. Zo verlieten negen medewerkers, waarvan zes docenten, de school en stroomden 8 nieuwe collega's in, waarvan vier docenten.

In aantal	31 dec 2009			31 dec 2010		
	Docenten	OOP	Totaal	Docenten	OOP	Totaal
Bezetting						
Mannen	17	7	24	15	7	22
Vrouwen	25	16	41	25	17	42
Totaal	42	23	65	40	24	64

In fte	31 dec 2009			31 dec 2010		
	Docenten	OOP	Totaal	Docenten	OOP	Totaal
Bezetting						
Mannen	15,20	7	22,20	13,05	7	20,05
Vrouwen	18,53	13,25	31,78	20,40	14,05	34,45
Totaal	33,73	20,25	53,98	33,45	21,05	54,50

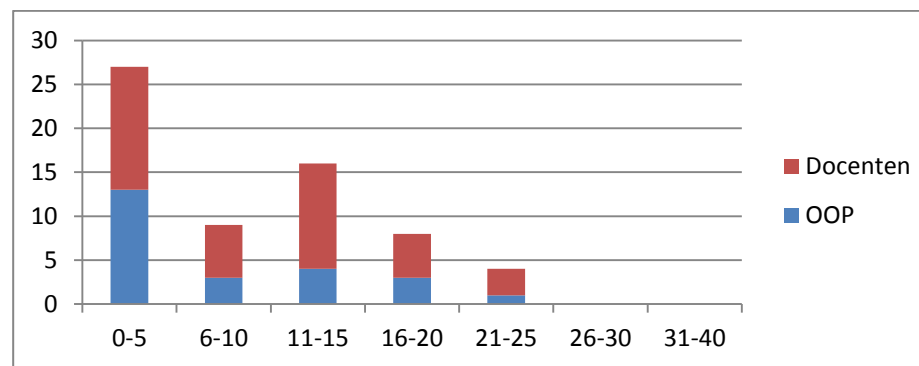
16.2. Leeftijdsofbouw

De gemiddelde leeftijd van al het personeel op de KPZ is 44,92 jaar. In de komende jaren zal een aantal docenten de school gaan verlaten. Gerichte werving en selectie zal noodzakelijk zijn om dit vertrek van kennis en kunde op te kunnen vangen.

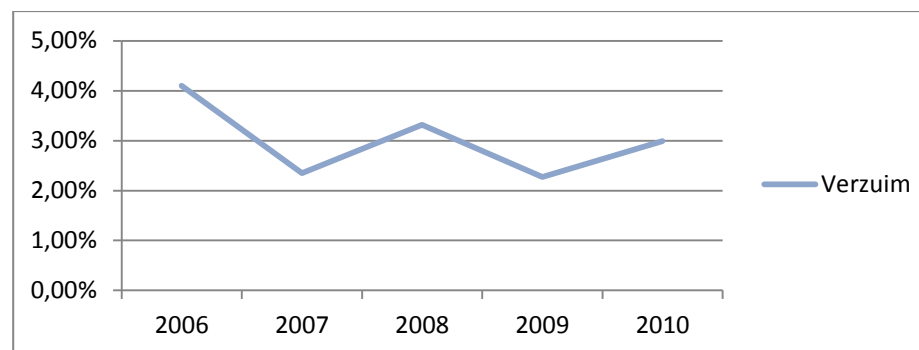
16.3. Dienstjaren bij de KPZ

Medewerkers bij de KPZ zijn loyaal aan de werkgever. Veel docenten en onderwijsondersteunend personeel werken al jaren met ziel en zaligheid voor de hogeschool. Toch is de grootste groep medewerkers minder dan 10 jaar verbonden aan het instituut.

16.4. Ziekteverzuim

Het gemiddelde ziekteverzuim ligt onder het landelijke gemiddelde. In 2010 is het verzuim wel licht gestegen naar 2,99%. Het beleid van de KPZ is er op gericht het verzuim minimaal onder de drie procent te houden.

16.5. CAO HBO 2010-2012

In 2010 is voor het HO een nieuwe CAO afgesloten tot 1-8-2012. Naast een verbetering van salaris zijn de belangrijkste afspraken in de sector:

- a. Medewerkertevredenheid en werkdruk: afgesproken is dat iedere instelling tweejaarlijks een tevredenheidsonderzoek onder haar medewerkers uitvoert, en daar specifiek aandacht besteedt aan de ervaren werkdruk. In januari 2011 is het MTO uitgevoerd binnen de KPZ, hierover in paragraaf 8.6. meer.
- b. Dialoog over professionele ruimte: in de cao is afgesproken dat er in de komende twee jaar duidelijk aandacht zal zijn voor versterking van de dialoog binnen instellingen, grotere betrokkenheid en zeggenschap van de professionals bij de onderwijskundige invulling, versterking van werken in hechte teams en uitbouwen van de balans tussen verantwoordelijkheid dragen en verantwoording afleggen.
- c. Tot slot is afgesproken dat er in 2010-2012 door de instellingen een oriëntatie zal plaatsvinden op modernisering van de arbeidsvoorwaarden in het kader van de landelijk missie 'kwaliteit als opdracht'. Hierbij gaat het om een samenstel van voorwaarden voor onderwijs, onderzoek en nascholing en meer differentiatie-mogelijkheden voor docenten en ondersteunend personeel. Ook zal er aandacht zijn voor arbeidsrelaties en contractvormen, arbeidsmarkt, goed werknemer- en werkgeverschap, levensfasebewust personeelsbeleid, kwalificatieverhoging van docenten en professionalisering van medewerkers en invulling geven aan het nieuwe werken, waaronder thuiswerken.
- d. Tot slot zijn nieuwe afspraken in de maak bij gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid, inkomenseffecten bij arbeidsongeschiktheid en langer doorwerken.

16.6. Medewerkers tevredenheidsonderzoek (MTO)

In 2010 is het medewerkers tevredenheidsonderzoek voorbereid. In januari 2011 is het onderzoek uitgevoerd. In februari zijn de resultaten door het onderzoeksbureau teruggekoppeld in een uitgebreide rapportage. In het voorjaar zal het CvB de conclusies en verbetervoorstellen bespreken met de medezeggenschapsraad. In de functioneringsgesprekken zal conform de nieuwe CAO expliciet aandacht worden besteed aan specifieke aspecten van de werkdruk, zoals deze uit het MTO naar voren zijn gekomen. Daarna worden de conclusies breed besproken binnen de verschillende

teams en vertaald in beleid. In 2011 zal gestart worden met het actualiseren van het medewerkerbeleidsplan. Over de prioritering vindt overleg met de MR plaats.

16.7. Functiemix en Convenant Leerkracht

In 2008 is het 'Convenant Leerkracht' en de functiemix ingevoerd in het HBO, met als doel het stimuleren van loopbaanontwikkeling binnen het hoger onderwijs. De KPZ heeft in 2010 een vergoeding ontvangen van 53.000 voor de uitvoering van dit convenant. In mei 2009 is de afspraak gemaakt met de vakbonden dat voor 2013 5,3 fte docenten bevorderd worden van schaal 11 naar schaal 12. Het aantal docenten in schaal 13 is met 1,8 fte gestegen. Hiermee voldoet de KPZ aan de richtlijnen van het convenant en aan de besteding van de convenant gelden.

Schaal	2008		Mutaties			2011		Gevolgen werkgeverslast
	Aantal fte functie schaal	Aantal fte salarisschaal	Erbij	Eraf	Netto	Aantal fte's functieschaal	Aantal fte's salaris	
9								
10	1,30	1,30		0,85	-0,85	0,45	0,45	48.152 -
11	27,30	5,30	0,85	5,30	-4,45	22,88	0,85	299.269 -
12	3,00	25,03	5,30	1,80	3,50	8,30	29,25	326.844
13	1,00	1,00	1,80		1,80	1,00	2,80	152.910
Totaal	33,00	33,00				33,00	33,00	80.333 +

16.8. Functionerings- en beoordelingsgesprekken

Jaarlijks worden met alle medewerkers functioneringsgesprekken gevoerd door de verantwoordelijke leidinggevenden. In de gesprekken staan ontwikkeling van de medewerker als mens en als professional centraal, daarnaast staat de onderlinge samenwerking binnen het team, het instituut en de relatie tussen medewerker en leidinggevende hoog op de agenda. In de gesprekken is tevens aandacht voor de thema's: professionele ontwikkeling, perspectief en ruimte, werkdruk, arbeidsomstandigheden en voorwaarden. Uiteraard is er altijd een evaluatie van de jaartaak, de lessentaak, algemene taken, deskundigheidsbevordering en aanvullende taken.

16.9. Jaartaakbeleid

In 2010 is het jaartaakbeleid enigszins aangepast. In april voeren de opleidingsmanagers individuele gesprekken met de docenten over de jaartaak voor het volgende collegejaar. Naast de individuele gesprekken worden de jaartaken ook binnen de sectie besproken en wordt de verhouding initiële en post-initiële activiteiten geëvalueerd.

In 2010 is er in het kader van de discussie over de zogenaamde professionele ruimte van de leraar, 80 uur per fte als innovatietijd bestempeld. Deze tijd is door een docent naar eigen inzicht in te zetten voor curriculumontwikkeling, projecten ter versteviging van de samenwerking tussen KPZ en haar partners in het werkveld of ten behoeve van (internationale) bijdragen aan de ontwikkeling van het vak. De eerste ervaringen worden in 2011 geëvalueerd.

16.10. Opleidingen en professionalisering

In 2010 hebben bijna alle docenten deelgenomen aan verschillende opleidingen en trainingen. In totaal zijn meer dan 20 verschillende opleidingen en trainingen gevolgd. Het niet docerend personeel heeft aan tien verschillende opleidingen deelgenomen.

16.11. ARBO-beleid

Eind 2010 en begin 2011 hebben alle medewerkers mee kunnen doen aan het , Preventief Medisch Onderzoek (PMO). Daarnaast is in 2010 de Risico inventarisatie en evaluatie (RI&E) opgesteld, waarbij de aandachtspunten zijn vastgelegd voor het verbeteren van het beleid op het gebied van arbeidsomstandigheden.

17. Post-hbo, nascholing en begeleiding

De KPZ ziet voor zichzelf een belangrijke functie binnen het werkveld om opleidingen, cursussen, trainingen en begeleidingstrajecten uit te voeren. Dit om studenten, leerkrachten, middenmanagement en schoolleiders te ondersteunen in hun professionele ontwikkeling, zowel vakinhoudelijk als in de persoonlijke ontwikkeling. De dienstverlening richt zich op verschillende doelgroepen binnen het werkveld.

17.1. Nascholing, Post-hbo, masters en begeleiding

In 2010 zijn bijna 1000 leerkrachten en schoolleiders individueel opgeleid en getraind. Daarnaast zijn 75 begeleidingstrajecten uitgevoerd. De activiteiten rondom nascholing, post-hbo, masters en begeleidingstrajecten worden aangestuurd door de manager Nascholing & Post-hbo. De manager en een docent nascholing vormen de kern van het team. Daarnaast participeren verschillende hogeschooldocenten in opleidings- en begeleidingstrajecten. Als flexibele inzet wordt veel gebruik gemaakt van een aantal freelancers.

17.2. Doorontwikkeling aanbod

In 2010 is de nascholingsbrochure herschreven en aangepast. Een aantal hoogwaardige stelselopleidingen gericht op taal- en rekenen, schoolleidersopleidingen en post hbo opleidingen zijn goed ontvangen en goed bezet. Daarnaast is de leergang bewegingsonderwijs zeer goed bezet geweest in 2010. Tevens is in 2010 de certificering voor de komende twee jaar van de leergang bewegingsonderwijs ontvangen.

17.3. Doorontwikkeling masters

Vanuit Interactum en Magistrum worden twee Masters aangeboden, namelijk Leren en Innoveren en Master Educational Leadership. De KPZ kiest voorlopig de lijn om t zelfstandig geen masters te ontwikkelen en uit te zetten maar zoveel mogelijk in samenwerking met andere partners in-company voor onze partner schoolbesturen uit te voeren.

17.4. Certificering Vernieuwend Onderwijs

Naast de certificering van het Bewegingsonderwijs zijn in 2010 nog vier erkenningen behaald. Vanaf 2011 mag de KPZ certificaten uitreiken voor de post-hbo opleiding Jenaplanonderwijs namens de Nederlandse Vereniging voor Jenaplanonderwijs. Tevens mag de initiële opleiding certificaten uitreiken voor Ontwikkelingsgericht Onderwijs als specialisatie. In 2011 zal getracht worden dit door te ontwikkelen naar een erkende post-hbo opleiding vanuit de OGO-Academie.

Ook mag de KPZ de specialisatie 'Coördinator cultuureducatie' in de initiële opleiding uitvoeren. Tot slot is de valreep van 2010 de erkenning hernieuwd om het officiële Daltoncertificaat uit te mogen reiken aan leerkrachten die de 1 jarige opleiding met succes afronden .

18. Wenke/KPZ Daltonconsultants

In 2010 is het aanbod en het klantenbestand van Wenke/KPZ Daltonconsultants verder uitgebreid. Namens de KPZ zijn de manager van Wenke Dalton, diverse docenten van de KPZ in intensieve samenwerking met de kring van ongeveer 12 freelancedocenten en trainers actief geweest om de naam en de kwaliteit landelijk aan te bieden. Deze activiteiten zijn beschreven in de nascholingsbrochure Wenke/KPZ Dalton en gepubliceerd op de nieuwe website. Tevens is veel intern werk verzet om de opleidingen en materialen te standaardiseren en kwalitatief te verbeteren. Tevens is in 2010 de dienstverlening naar schoolleiders in het Daltononderwijs doorontwikkeld met diverse vormen van managementdagen. Ook zijn de eerste opdrachten in het Voortgezet Onderwijs een feit, wat in 2011 een vervolg zal krijgen. Tot slot zijn de eerste initiatieven genomen voor de internationale verbinding en doorontwikkeling.

In 2010 is een start gemaakt met de integratie van de bureaus Nascholing en Wenke/KPZ Daltonconsultants. Hierbij is een start gemaakt met alle ondersteunende en administratieve processen. In 2011 zal de inhoudelijke integratie verder vorm krijgen.

19. Ondersteunende processen

19.1. Inrichting ondersteunende teams

In 2010 is een start gemaakt met de inrichting van de verschillende ondersteunende teams. De KPZ kent de volgende teams.

1. Managementondersteuning
2. Financiële, personele en studentenadministratie
3. ICT
4. Mediatheek
5. Bureau Nascholing/Wenke Dalton
6. Keuken-catering
7. Facilitair
8. Receptie

Per team is een inventarisatie opgesteld van de belangrijkste processen en werkzaamheden. In 2011 worden de definitieve teams samengesteld, de kritische processen per team beschreven, waarna uiteindelijke alle functies opnieuw integraal en in samenhang worden beschreven .

19.2. ICT & media

Eind 2010 zijn interviews gehouden met een brede vertegenwoordiging vanuit de school om een beeld te vormen van de stand van zaken op het gebied van automatisering, informatietechnologie en nieuwe media . Dit heeft geleid tot een extern advies dat is vastgelegd in een roadmap ICT. Dit rapport, inclusief een inventarisatie van alle gebruikte softwareprogramma's, moet de richting en besluitvorming van het ICT & mediabeleid ondersteunen. Het rapport is in maart 2011 opgeleverd.

In 2010 is gestart met de invoering van het programma Exact E-synergie. Het programma wordt als pilot geïmplementeerd ter ondersteuning van de integratie van (toekomstig) bureau Nascholing-Dalton.

19.3. Mediatheek

De mediatheek maakt met haar automatiseringssysteem deel uit van het netwerk van de 'Overijsselse Bibliotheek Dienst' . Veel studenten zijn al bekend met dit systeem omdat het ook in hun Openbare Bibliotheek gebruikt wordt. Het aantal uitleningen in 2010 bedroeg 40.018, een stijging van 2,9 % t.o.v. 2009. Ongeveer 15 % van het totaal aantal uitleningen staat op het conto van audiovisuele materialen en laptops met toebehoren.

Op 31 december had de mediatheek 24.585 items in haar collectie. Er zijn, in 2010, 1456 nieuwe materialen aan de collectie toegevoegd en 1287 materialen verwijderd.

Om nieuwe studenten wegwijs te maken in de mediatheek kregen zij aan het begin van het studiejaar een inleiding in mediatheekgebruik.

In 2011 zijn de volgende ontwikkelingen te verwachten:

- Conversie van Bicat naar het nieuwe Bibliotheekstelsel WISE
- Digitale toegang tot de Krantenbank en Science Direct
- Voorbereiding om tot zelfbediening over te gaan
- Herinrichtingsplan voor de mediatheek en servicebalie

20. Huisvesting

Het gebouw van de KPZ is goed onderhouden en heeft karakter. Door de inrichting van het gebouw wordt gestreefd naar een open sfeer en een krachtige leer- en werkomgeving. Het gebouw uit 1952 is na uitbreidingen in 1998, 2008 en 2010 een eigentijdse, kleinschalige hogeschool. De KPZ beschikt nu over zestien algemene theorielokalen, vijf specifieke lokalen, twee collegezalen, achttien medewerkerskantoren, twee grote studieruimten, achttien kleinere studieruimten, vijf vergaderruimten een mediatheek en aula. De huisvesting wordt met ongeveer 70 medewerkers en ruim 650 studenten goed benut.

Het groot onderhoud van de school is gebaseerd op een meerjarenonderhoudsplan. Op basis van deze planning wordt de voorziening vastgesteld voor de jaarlijkse financiering. In 2010 waren de kosten voor de huisvesting hoger dan in 2009. Deze stijging was niet direct verbonden aan het onderhoud, maar voornamelijk aan de energielasten en een lichte stijging van de schoonmaakkosten en heffingen.

20.1. Klimaatbeheersing en energielasten

Het authentieke gebouw van de KPZ heeft een uitstekende uitstraling, toch is de klimaatbeheersing en energiebeheer lastig door diverse uitbreidingen van het gebouw. In 2011 zal een onderzoek uitgevoerd worden om de klimaat- en energiebeheersing verder te optimaliseren.

20.2. Voorbereidingen aanpassingen in het gebouw

Nadat in 2010 de nieuwbouw van twee vaardigheidslokalen is afgerond zullen er in het voorjaar van 2011 enkele noodzakelijke aanpassingen worden gedaan aan de kleding- en doucheruimten en zal de toegankelijkheid voor mindervaliden worden verbeterd. In 2011 zal tevens onderzoek gedaan worden en een meerjaren investeringsplan opgesteld worden om een aantal faciliteiten te moderniseren. Hierbij gaat het o.a. om aanpassingen aan de mediatheek, de medewerkerskamer, de aula, diverse werk- en studieruimten. De plannen moeten in het najaar van 2011 klaar zijn om te verwerken in de financiële planning vanaf 2012.

Bijlage A: Samenstelling RvT en MR

Samenstelling Raad van Toezicht

Voorzitter Mevr. A. Wachter

Leden Hr. F.J.G. Broekhoff

Hr. P. Eijkholt

Mevr. E.L.M. Oud Ammerveld

Hr. R. Berndsen

Samenstelling medezeggenschapsraad

Voorzitter Dick Vermeer

Leden Harrie Poulssen

Martin Savelkoel

Marijke Holwerda

Tinke Claassen

Marijn Nijkamp

Suzanne Schaap

Rob Sieljes

